

ИПА ПРОГРАМ
ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2014-2020
СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

2014-2020

Cross-border Programme
Serbia - Bosnia and Herzegovina

Овај програм финансира ЕУ

Инструмент за претприступну помоћ (ИПА II) основан је у складу са Регулативом Већа Европске уније број 231/2014 на дан 11. марта 2014. године и представља наставак јединственог ИПА финансијског инструмента Европске уније за претприступну помоћ.

Европска унија, уз помоћ овог инструмента, наставља да даје правни оквир за обезбеђивање финансијске помоћи земљама кандидатима и потенцијалним кандидатима у настојању да подстакне политичке, економске и институционалне реформе са крајњим циљем пуноправног чланства у Европској унији.

Сажетак Прекограничног програма Србија – Босна и Херцеговина 2014 – 2020

Прекогранични програм Србија – Босна и Херцеговина 2014-2020 спроводи се као део Инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) и као такав је резултат заједничког планирања релевантних органа власти и осталих заинтересираних страна две државе. ИПА II подржава прекограничну сардњу с циљем промовисања добросуседских односа и друштвено-економског развоја те подстицања европских интеграција.

Програм анализира друштвено-економску ситуацију пограничног подручја, те поставља заједничке стратегије за решавање идентификованих проблема кроз одређивање заједничких развојних тематских приоритета. Програм је базиран на детаљној анализи изазова и специфичности програмског подручја.

Мапа и опис програмског подручја

Прихватљива територија у Републици Србији обухвата 15.370 км² са 1.064.198 становника, а у Босни и Херцеговини 16.742, 34 км² и 1.706.214 становника. Укупан број јединица локалне самоуправе чије територије су обухваћене Програмом износи 31 у Србији и 67 у Босни и Херцеговини.

Србија - окрузи:

Златиборски, Колубарски, Мачвански и Сремски.

Босна и Херцеговина - јединице локалне самоуправе:

Брчко Дистрикт, Градачац, Добој Исток, Грачаница, Сребреник, Челић, Лопаре, Угљевик, Доњи Жабар, Домаљевац-Шамац, Модрича, Оџак, Осмаци, Бановићи, Бијељина, Брод, Братунац, Хан Пијесак, Калесија, Кладањ, Лукавац, Милићи, Орашје, Пелагићево, Петрово, Сапна, Сребреница, Шамац, Шековићи, Теочак, Тузла, Власеница, Вукосавље, Зворник, Живинице, Трново РС, Источна Илиџа, Источно Ново Сарајево, Вогошћа, Источни Стари Град, Вареш, Високо, Фојница, Вишеград, Рогатица, Соколац, Пале, Пале Прача, Ново Горажде, Рудо, Чајничке Горажде, Фоча Устиколина, Фоча, Калиновик, Трново, Хаџићи, Илиџа, Нови Град Сарајево, Стари Град Сарајево, Илијаш, Бреза, Кисељак, Крешево, Олово, Сарајево Центар, Ново Сарајево.

Укупна површина прихватљивог подручја је 32.112,34 км² са укупно 2.770.412 становника. Укупна дужина границе између две државе је 370,9 км од којих је 109,9 км копнене граница а 261 км је водене границе (реке Дрина и Сава). Дуж границе налази се 15 граничних прелаза. Број прелаза је довољан али су потребна унапређења у погледу квалитета прелаза, односно њихове инфраструктуре и капацитета.

2014-2020

Cross-border Programme
Serbia - Bosnia and Herzegovina

Програмско подручје састоји се од три веома разнолика географска дела. Северни део је плодна равница; централни део подручја је брдски док је јужни део планински. У обе земље, путна мрежа на програмски прихватљивој територији је развијенија на северу, при чему више изоловане заједнице на југу имају мање задовољавајућу путну мрежу. Жељезничка мрежа је веома неразвијена. У БиХ се налазе два функционална и добро опремљена аеродрома (Тузла и Сарајево), док у Србији постоји бивши војни аеродром Поникве који сада служи у цивилне сврхе.

Програмско подручје се суочава са значајним изазовима у подручју инфраструктуре животне средине. Водоснабдевање је неефикасно, а само мали део домаћинстава је спојен на постројења за третман отпадних вода. Иако област управљања чврстим отпадом показује значајна унапређења у последњих неколико година и даље је потребно уложити додатне напоре у примарну селекцију отпада и рециклажу.

Привреда на целој територији обухваћеној програмом је недовољно развијена због маргинализације и нестабилности региона током 90-их година. Низак ниво инвестиција, велики индустријски гиганти који су пропали током година, неуспешан процес приватизације који је довео до губитка великог броја радних места, резултирали су ограниченом економском експанзијом. Светска економска криза у 2008/2009. години погоршала је већ тешку ситуацију у привреди региона. Опоравак је видљив, а поновно оживљавање привреде је у току.

Органи власти у обе земље, као главно средство за постизање динамичких нивоа привредне експанзије која је потребна у прихватљивом програмском подручју како би се достигли економски паритети са европским суседима, виде развој МСП. Међутим, већина МСП су микро предузећа, породичне компаније, углавном продавнице и мање услужне делатности. Она не дају значајан допринос укупној привреди и имају веома ограничене могућности запошљавања.

Програмско подручје има велике потенцијале за развој туризма. Постојећи природни ресурси представљају потенцијал за развој посебне туристичке понуде (нпр. авантуристички туризам, рурални туризам), а могућност повезивања са осталим привредним гранама даје солидну основу за развој у овој области.

Образовне установе постоје у програмском подручју у обе земље на нивоу основног, средњег и високог образовања.

Културно наслеђе две државе учеснице може се класификовати као хетерогено у најбољем смислу те речи, укључујући културна добра настала током праисторијских и античких, средњовековних, отоманских и модерних времена. Кроз овај програм прекограничне сарадње, ово културно благо може постати предност кроз развој културне свести, промовисање нових иницијатива на институционалном и културном плану, успостављање партнерстава са другим секторима и међународних партнерстава, и може дати подстицај развоју вредности, очувању и ревитализацији културног наслеђа.

Сличности у области друштвено-економског развоја те у изазовима са којима се обе земље сусрећу, представљају добру основу за покретање заједничких пројектних иницијатива са могућношћу истинског прекограничног утицаја. Подручја у којима постоји могућност за предузимање заједничких иницијатива су пре свега област запошљавања, туризма и искориштавања природних ресурса, те даљи напори на друштвеној интеграцији рањивих група.

Програмски циљеви и тематски приоритети

Општи циљ Програма је:

Јачање друштвено-економског развоја у прекограничном подручју између Републике Србије и Босне и Херцеговине, кроз спровођење циљаних и конкретних мера заснованих на компаративним предностима програмског подручја и заједничкој ефикасној употреби ресурса.

Специфични циљеви, резултати и типови активности дефинисани су према тематским приоритетима како следи:

Тематски приоритет 1: Подстицање запошљавања, мобилност радне снаге, социјална и културна инклузија преко границе	
Специфични циљ 1: Унапређење запошљивости радне снаге и повећање могућности запошљавања	Специфични циљ 2: Подстицање социјалне и економске инклузије
Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Нови производи и услуге, као и индустријски и комерцијални процеси, захваљујући трансферу знања и иновативности, доводе до нових одрживих могућности за запошљавање у прекограничном подручју Већа конкурентност у комерцијализацији производа и услуга заједничким коришћењем ресурса у стратешким секторима (нпр. индустрија производње дрвета, прехрамбена индустрија, металска индустрија) Незапослена лица стичу нове практичне вештине у реалним радним окружењима, на основу потражње на тржишту рада са обе стране границе. 	Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Нове одрживе социјалне и здравствене услуге се развијају и/или се постојеће унапређују прекограничном разменом, сарадњом и синергијом, повећањем ефикасности у пружању услуга и повећањем броја корисника услуга Могућност запошљавања и предузетништво рањивих група се унапређују кроз заједничке прекограничне напоре, укључујући подстицање одрживог социјалног предузетништва. Одрживе перспективе за социјалну интеграцију рањивих група стварају се кроз заједничке иницијативе на обе стране границе.
Листа потенцијалних активности	
<ul style="list-style-type: none"> Заједничке активности на развоју пословања Заједнички развој нових производа и услуга Умрежавање пословних субјеката са екстерним иноваторима, истраживачима и постдипломцима Брендирање производа и услуга Сертификација и побољшање система квалитета Развој и спровођење програма стручног обучавања за одговор на конкретне и доказане потребе Практична обука у реалном радном окружењу (оператори из приватног или јавног сектора) Мали инфраструктурни радови и набавка опреме. 	<ul style="list-style-type: none"> Успостављање нових социјалних и здравствених програма, и/или реструктурирање постојећих на основу иновативних приступа, метода и процеса Саветодавне услуге подршке рањивим групама Организација културних догађаја који имају за циљ унапређење социјалне интеграције Развој нових или унапређење постојећих иницијатива социјалног предузетништва Циљна подршка за подстицање предузетничких вештина жена, младих и особа са инвалидитетом Помоћ за успостављање нових пословних иницијатива за рањиве групе, укључујући социјална предузећа Мали инфраструктурни радови и набавка залиха

Тематски приоритет 2: Заштита животне средине, подстицање прилагођавања климатским променама и њиховог ублажавања, спречавање ризика и управљање ризицима	
Специфични циљ 1: Унапређење одрживог планирања у области животне средине и подстицање биодиверзитета	Специфични циљ 2: Унапређење система управљања за интервенције у ванредној ситуацији
Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Ефикасност јавних служби и пракси у управљању чврстим отпадом и отпадним водама побољшана је кроз заједничке иницијативе са обе стране границе Негује се заштита речних сливова Дрине и Саве и подстицање њиховог биодиверзитета 	Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Капацитет за приправност, превенцију и реаговање свих организација/ институција у систему заштите и спашавања у пограничном подручју ојачани су на дуги рок
Листа потенцијалних активности	
<ul style="list-style-type: none"> Унапређење физичких постројења и опреме јавних комуналних предузећа Унапређење постојећих процедура јавних служби које се баве управљањем чврстим отпадом и отпадним водама, укључујући јавна комунална предузећа и инспекцију за заштиту животне средине Анализа и подизање нивоа свести о изворима загађења воде, на пример у пољопривреди Информисање и изградња капацитета грађана и предузећа за одрживо понашање у областима чврстог отпада и заштите воде Стварање административних и просторних услова за одрживо управљање чврстим отпадом и отпадним водама Обуке и изградња капацитета особља у јавним комуналним предузећима Чишћење и рехабилитација несанитарних депонија 	<ul style="list-style-type: none"> Обука и изградња капацитета цивилне заштите и других служби за ванредне ситуације, нарочито у ситуацијама поплава и након поплава, у складу са међународним стандардима Мали инфраструктурни радови и набавка опреме Размена искустава и примера добре праксе и умрежавање Развој и/или унапређење система за планирање, деловање, информисање, координацију и обавештавање у погледу превенције и ублажавања природних катастрофа и управљања ванредним ситуацијама на централном и/или локалном нивоу Подизање нивоа свести и капацитета локалних заједница за реаговање у ванредним ситуацијама

2014-2020

Cross-border Programme
Serbia - Bosnia and Herzegovina

Тематски приоритет 3: Подстицање туризма и културног и природног наслеђа	
Специфични циљ 1: Повећање доприноса туризма друштвено-економском развоју програмског подручја	Специфични циљ 2: Јачање културног идентитета програмског подручја
Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Унапређена понуда и квалитет туристичких производа и услуга заједничким напорима и иницијативама Отворене нове одрживе могућности запошљавања и пословања у сектору туризма заједничким прекограничним напорима 	Резултати: <ul style="list-style-type: none"> Ојачане одрживе културне и спортске размене преко границе Боље се чувају историјско и природно наслеђе и традиције прекограничног подручја
Листа потенцијалних активности	
<ul style="list-style-type: none"> Умрежавање, структурирање, позиционирање нових туристичких производа и услуга Успостављање прекограничних туристичких кластера Активности на промовисању, обавештавању јавности и публицитету Организација догађаја и кампања Размена и трансфер искустава Обука и изградња капацитета туристичких радника и/или незапослених Мали инфраструктурни радови и набавка опреме Промоција и заштита природних ресурса и заштићених подручја 	<ul style="list-style-type: none"> Организација догађаја, симпозијума, радионица и сл. Посебне стручне интервенције усмерене на заштиту и промоцију историјског наслеђа, као и културних традиција Мали инфраструктурни радови на рестаурацији и очувању историјских или уметничких локација и набавка опреме Развој нових и унапређење постојећих музејских колекција, изложби и слично Умрежавање између различитих сектора у циљу доприноса ефикасности и атрактивности туристичке понуде

Финансијски план

Програм се у основи имплементира кроз доделу бесповратних средстава корисницима. Бесповратна средства додељују се путем јавних позива за достављање пројектних предлога. Јавне позиве заједнички објављују Србија и Босна и Херцеговина и на тај начин корисницима стављају на располагање финансијска средства ИПА II. Правила и процедуре које се користе у позивима су правила Европске уније за спољне акције. Јавни позиви објављују се периодично током спровођења Програма и правила сваког појединачног позива дефинисана су у Водичу за апликанте који је свима доступан након објаве позива.

Табела 1: Индикативне финансијске алокације по годинама за прекогранични програм за период 2014-2020

ИПА II ПРЕКОГРАНИЧНИ ПРОГРАМ Србија – Босна и Херцеговина								Укупно (ЕУР)
Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014-2020
ПГП операције (сви тематски приоритети)	1 400 000	2 000 000	2 000 000	1 400 000	2 000 000	2 000 000	1 800 000	12 600 000
Техничка помоћ	600 000	0	0	600 000	0	0	200 000	1 400 000
УКУПНО (ЕУР)	2 000 000	14 000 000						

Табела 2: Индикативне финансијске алокације по приоритету и износ доприноса Уније

ПРИОРИТЕТИ	Допринос Уније	Суфинансирање од стране корисника	Укупно	Процент доприноса Уније
ТП1: Подстицање запошљавања, мобилност радне снаге, социјална и културна инклузија преко границе	3.500.000,00	617.647,06	4.117.647,06	85%
ТП2: Заштита животне средине, подстицање прилагођавања климатским променама и њиховог ублажавања, спречавање ризика и управљање ризицима	4.900.000,00	864.705,88	5.764.705,88	85%
ТП3: Подстицање туризма и културног и природног наслеђа	4.200.000,00	741.176,47	4.941.176,47	85%
ТП4: Техничка помоћ	1.400.000,00	0,00	1.400.000,00	100%
УКУПНО	14.000.000,00	2.223.529,41	16.223.529,41	

Корисници Програма

Да би могао конкурисати за неповратна средства апликант мора:

- бити правно лице
- бити непрофитно правно лице
- бити правно лице основано у Републици Србији или Босни и Херцеговини
- бити директно одговоран за припрему и управљање пројектом заједно са својим ко-апликантом/има и придруженим телом/има, а не деловати као посредник.

Структура Програма

Србија:

- **Министарство за европске интеграције, Влада Републике Србије** (Тело за прекограничну сарадњу и Руководилац оперативне структуре);
- **Министарство финансија Републике Србије, Централна јединица за финансирање и уговарање** (Уговорно тело)

Босна и Херцеговина:

- **Дирекција за европске интеграције Вијећа министара Босне и Херцеговине** (Тело за прекограничну сарадњу и Руководилац оперативне структуре)
- **Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине** (Контролно тело).

Поред тога спровођење програма надгледа **Заједнички надзорни одбор** (ЗНО) који се састоји од представника институција власти и цивилног друштва из обе земље учеснице. ЗНО прегледа и даје своје мишљење у капацитету саветника у погледу листе активности одабране у оквиру јавног позива пре доношење финалне одлуке о додели неповратних средстава.

Уговорно тело, оперативне структуре и ЗНО добијају техничку подршку од стране **Заједничког техничког секретаријата (ЗТС)** који је смештен у Ужицу, Република Србија и који чини стручно особље из Републике Србије и Босне и Херцеговине. ЗТС је административно тело одговорно за свакодневно управљање програмом укључујући и пружање подршке и саветовање потенцијалних апликаната, односно корисника неповратних средстава. ЗТС пружа подршку потенцијалним апликантима у тражењу партнера и припреми пројектних предлога путем организовања инфо дана и радионица; успоставља и одржава мрежу заинтересираних; саветује кориснике неповратних средстава током реализације пројеката; подржава рад евалуационог одбора; и припрема, реализује и извештава о мониторинг посетама прекограничним пројектима. Испостава/Антена ЗТС-а у Босни и Херцеговини налази се у Тузли.

Позиви за достављање пројектних предлога

Надлежни органи у државама учесницама планирају да спроведу већину интервенција кроз програме додељивања бесповратних средстава на основу позива за достављање предлога пројеката. Они ће осигурати пуну транспарентност у процесу као и доступност важних/неопходних информација јавности. Заједнички надзорни одбор бит ће одговоран за идентификацију тематских приоритета, специфичних циљева, циљних корисника и за посебан фокус сваког јавног позива који ће одобрити Европска комисија.

Надлежни органи су у обавези да објаве позиве за достављање предлога пројеката, избегавајући преклапање тематских приоритета између различитих програма прекограничне сарадње. Позиви за достављање предлога пројеката ће, у принципу, користити начело ротације за избор тематских приоритета и њихових специфичних циљева.

Пре објављивања позива за достављање предлога пројеката (и дефинисања тендерске документације) надлежни органи ће преиспитати актуелне потребе/перспективе и остваривање показатеља у претходним позивима. На основу тога ће бити предложен списак тематских приоритета и специфичних циљева који ће бити објављени у позиву. План ће бити усклађен са другим програмима/позивима који би могли потенцијално да буду отворени/објављени у исто вјеме, како би се избегло преклапање. За наредне позиве за достављање предлога пројеката у оквиру овог финансијског циклуса, бит ће изабрани тематски приоритети и/или специфични циљеви који нису били претходно објављени.

Где можете добити више информација о Програму?

У циљу ефикасније реализације Програма и успостављања канала комуникације у Ужицу (Србија) је успостављен Заједнички технички секретаријат (ЗТС), са Испоставом/Антеном у Тузли (Босна и Херцеговина). Улога ЗТС-а је да осигура ефикасну реализацију програма у читавом програмском подручју, односно да пружи техничку подршку потенцијалним апликантима и корисницима бесповратних средстава.

ИПА ПРОГРАМ
ПРЕКОГРАНИЧНЕ САРАДЊЕ 2014-2020
СРБИЈА - БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Контакти:

Заједнички технички секретаријат

Немањина 52, 31000 Ужице

Тел/факс: +381 31 512 394

E-mail: office@srb-bih.org

Антена Тузла

Туралибегова бб, ТЦ Пасаж, 75000 Тузла

Тел: +387 35 257 365

danijela.konjic@srb-bih.org

www.srb-bih.org • www.mei.gov.rs • www.evropa.gov.rs • www.cfcu.gov.rs • www.dei.gov.ba

Овај програм финансира ЕУ